

նեկան, գործնական, առողջապահական պարզագոյն նութերէն սկսելով, մինչև բանասիրական, վարդապետական ու բարոյական նութերու լրջութիւնն ու խորհրդաւորութիւնը, և տարբեր չէր կրնար ըլլալ, քանի որ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը իր գիմումներով իւրաքանչիւր գրող ազատ ձգտած էր անշուշտ իր նութի ընտրութեան ու ներկայացումին մէջ, այնպէս որ բովանդակութիւնը պիտի ունենար արուեստականդէսի մը ցուցադրութեան երեսը, ուր ամէն մասնակցող պիտի երևար իր արուեստին արտայայտութեամբը և հիպոնակութեան գրողովով:

Գրեթէ կարգացի ծայրէ ծայր այդ հատորը և կրնամ ըսել թէ օգտակար և հաճելի ժամանց մը վայելեցի հոգեպէս:

Սակայն հատորին ամէնէն հետաքրքիր մասը կը ներկայանայ Գ. մասը, ուր կը պատկերանայ Ազգին Տան ներքին կեանքը, իր գործունէութեան և ծառայութեան զանազան մարզերուն մէջ, աղիւսակներով, տախտակներով, թիւերով, որոնք այլապէս պերճախօս են Հիւանդանոցի մէջ կատարուած աշխատութեանց ու զոհաբերութեանց վերաբերմամբ, և մարդ, իրբեւ հայ, կը մխիթարուի տեսնելով բարիքներու և օրհնութիւններու այն շաղկապութիւնն ու յորդուցիւնը, և գիտական հնարքներու այն նրբութիւնը որոնց առարկայ եղած են զանազան ցաւերով և ակտերով տառապող բազմութիւններ, որոնք զգացած են իրենց տառապակոծ կեանքին մէջ գուրգուրոտ մատներու հպումներ, և խնամքներու տաքութիւն. զգացումներ որոնք անոնց անարիւն շրթունքներուն վրայ փոխուած են աղօթքի անկեղծ ու հաւատաւոր մրմունջներու, ամէն անոնց համար, որոնք հեռուէն կամ մօտէն ապահոված են իրենց այդ Տան բարերար, մխիթարիչ և կազդուրիչ հովանին:

Մենք բոլոր սրտով կը յանձնարարենք այդ հատորին ընթերցումը ամէնուն, որ իրենց պիտի ապահովէ հոգեկան ու մտքի վայելք մը, նոյն ատեն սա գիտակցութիւնը որ, իրենց անձնական վայելքը չի նող պզտիկ զոհողութիւն մը, պիտի շինէ վայելքը, հանգիստը և մխիթարութիւնը շատ մը հայ տառապեալներու:

Գ. Մ.

ՆՕԹ ԵՒ ՆԻՇ

Հրճուանքով կ'արձանագրենք իշխանական այն նուիրատուութիւնը, զոր բրած է կալկաթայի ազգայիններէն Պր. Դաւիթ Դաւթեան, 150,000 բուպիլի հիմնագումար մը հաստատելով յարուս Թէհրանի ազգային վարժարանին, որ այսուհետեւ պիտի ստանայ անոր տարեկան տուկոսը:

Այս տրւութիւնը կը գտնենք նշանակելի, անոր համար մասնաւորապէս որ նուիրատուն պայման է դրած որ ամէն դասարանի համար առնուազն օրական կէս ժամ յատկացուի Քրիստոնէական դաստիարակութեան, ըստ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ ուղղութեան, Վրասնայի, որ և է դաստիարակութեան կերպ, որ անջատ է կրօնքէն, կը նմանի անդիկ նաւի մը՝ կեանքին ալեկոծեալ ծովուն վրայ: Զակերտուած այս բաժնը բարերարին խօսքերն են նոյն իսկ, արտասանուած իր կողմէ, այս գործին աւելի կայկաթայի մէջ ապրիլ 23ին տեղի ունեցած ժողովական գումարումի մը միջոցին: Պր. Դաւթեան, իր թէ՛ այս նուիրատուութեամբը և թէ՛ այն ոգիով մանաւանդ, որով կ'ընէ նուիրատուութիւնը, իսկապէս կը մտնէ ջուղայածին Հեղհահայ ազգային բարերարներու պատմական շարքին մէջ, որուն գիծը վստահ ենք թէ տակաւին պիտի շարունակուի աւելի չքեղ և փայլուն յայտնութիւններով:

Բնիկ Զուգայեցի է ինքը. մանկութեանը Հեղհաստան եկած, և կալկաթայի Մարգարիտական ձեմարանին մէջ ուսանելէ ետքը ներթափանցող շինած՝ Ալլահապատի մէջ: Ապա հաստատուած է կալկաթ, ուր ազգային ժողովներու մասնակցած է միշտ, և տարիներով անդամակցած՝ Եկեղեցւոյ և ձեմարանի Հոգաբարձութեանց: Տասնեակ մը տարիներէ ի վեր հաստատած է նաեւ իր անունով աղջկանց վարժարան մը, ուղղակի իր հակողութեան տակ, այս զբաղըցը ցարդ կը շարունակուի կամքի տէր, խռահական և լրջօրէն ազգասէր անձնաւորութիւն մը եղած է ինքը. իրեն երախտապարտ են այսօր ոչ միայն Թէհրանի հայ մանկտիւն, այլ նաեւ ազգը ամբողջ: Ս. Պատրիարքը իմանալով այս նուիրատուութիւնը, շնորհաւորութեան և օրհնութեան նամակ մը փոխակցուց բարերարին, զոր կը ճանչնար Հեղհաստանի իր նուիրակութեան տեսէն:

Հանութեամբ կ'իմանանք նաեւ որ այս նուիրատուութեան վերաբերեալ գործերուն մէջ աշխատութեան կարեւոր բաժին մը ունեցած է Պր. Ներսէս Յակոբեան, որուն և իր եղբոր Պր. Աւետ Յակոբեանի ազգասիրական ծառայութիւնները ծանօթ են լոնտոնի ազգային շրջանակին մէջ, պատերազմի միջոցին և յետոյ, երբ հոն կը հրատարակուէր Armenia անգլիերէն պարբերութիւնը: Իրենց միւս եղբայրներն են՝ Պր. Հայ-

բաղանդի և Պր. Մկրտիչ Յակոբեան, ձախարհի Սուրբարայա քաղաքի հայութեան ամենէն տիրուած և ազգասէր ազգայնիկներէն. չորսն ալ հոգեհարազատ որդիները Նոր Զուգայեցի հոգեւոյ Տ. Պատիկ հայրենասէր քահանային, որուն վատահնէք թէ հոգին կը բերկրի այժմ անանկով իր զաւակները իր խիչ շաւիղին մէջ:

* * *

Վերջին վարկեանին միայն ստացանք Քաղմավէպի Մայիսի թիւը, որ ի մէջ այլոց կը պարունակէ ձեռն յողուած մը, Խաչիկ Գոռզեան «Քահանայ»-է ստորագրուած, «Եկեղեցին միայն մէկ է» վերնագրին տակ:

Վաղուց և բաւական մօտէն ճանչցած ըլլալով յողուածագիրը, կրցնի էինք հասկնալ խնայողը՝ որ ժամանակէ մը ի վեր կը կրճէր իր հոգին, իր ցաւալի խնդրոյն հետզհետէ աւելի կընճոտած ընթացքին մէջ: Բայց չէինք բնաւ մտաբերած թէ այդ դժբախտ հարցը, այս անգամ բոլորովին իր ձեռքովը, պիտի բերուէր և դուռէր տխուր գահավէժի մը վրայ, ուր այժմ դժբախտութիւնը կը տրուի մեզի տեսնելու իր անձնու գործը միանգամայն:

Գոռզեան, Վասպուրականի հինաւորաց հայկական մենաստաններուն շուքին տակ կամ մօտը ապրած ու անած այդ մտաւորականը, որ օր մը տարօրինակ գայթակմէն էր ունեցեր նախ իր ծրնորավայրին մէջ և ապա Ս. Պոլիս և չընկալալ հայաշատ գաւառներուն մէջ բողոքականութեան դիմաց հնչեցնելու՝ ի դարմանս իր հայրենակիցներուն, յետոյ, Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ քահանայութեան կարգն ընդունելէ վերջ՝ ի դարմանս բողոքականաց, այդ անպարէզին մէջ տարիներ ապրելէ և գործելէ ետք, իր աստիճանին և պաշտօնին շուրջ յարուցուած դիմադրի մը միջոցին, ի դարմանս ամէնուն՝ մեծագոյն եւս գայթակմէն կ'ունենայ, այս անգամ ևս կաթոլիկութեան թմբուկը դարնելու ահանջնուս:

Տարիներ և տարիներ իբրեւ կրօնի ուսուցիչ, իբրեւ քարոզիչ, իբրեւ հոգեւոր գրքոյններու հնչիւնակ, իբրեւ քահանայ և հոգեւոր հովիւ գործելէ, գրելէ և խօսելէ վերջ, յանկարծ նոր լոյս մը կը ծագի ահա միտքին մէջ Ս. Պետրոսի գլխաւորութեան մասին, ու ձեռք կ'առնու գրելը, քարոզելու համար մեզի թէ Հոռովի փառախը պէտք է դիմելք ամէնքս, մէկ հօտ և մէկ հովիւ սկըբուներ իրազօրծելով:

Պիտի չուզէինք բնաւ մեղադրել զինքը, ինչպէս իրաւունք չունինք մեղադրելու նաեւ մը, որ, ալիկոծութեան բռնուելով, վտանգի պահուն՝ կը կառչի հանդիպած առաջին փութերին. բայց որովհետեւ անկեղծ չըլլալու տղեղ և տկար միջոցին կը դիմէ, որովհետեւ զուտ իր անձնական զգացումը հանրական սկզբունքի մը վերածնելու հնարքն է որ կը գործադրէ, կատարելապէս ողբալի կը գտնենք իր մտայնութիւնը, և, առ այժմ, հրապարակաւ կ'արձանագրենք միայն մեր ցաւը:

Անպատկառ բան է արդարեւ որ համարձակ ինքը հրաւիրելու կիկիկոյ զոյգ կաթոլիկոսները, համաձայնութեան մը դալ Հայ կաթոլիկներու Պէրոսի կեղծութիւն հետ, որպէսզի . . . համաձայնութեան եղբ մը գտնեն անոնց հետ, — կ'ամբնայ զեռ պարզօրէն յայտնելու իր միտքը — որպէսզի կաթոլիկութիւնը ընդունի Հայ ազգը, եւ այս՝ որպէսզի ազգովին կատարուելիք (?) շարժումի մը հանրականութեան մէջ աննշմարելի դառնայ տիեզիդ և տխուր կիրքի մը իրեն համար յառաջ բերելիք նշաւականքը:

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

ՎԱՐՁԱԿԱՆ, ԺՈՂՈՎԱԿԱՆ

ԵՒ ԱՅՏԵԼՈՒԹԻՒՆՔ

Ս. Աթոռոյ Սիարանական Ընկի. Ժողովը երկիցս դուստրուեցաւ ի նիստս Առաջինին մէջ, ուր. 5 Մայիս. Տնօրէն Ժողովոյ ըստ կանոնագրի զաղարեալ անդամներուն, Տ. Մկրտիչ եւ Տ. Մատթէոս Եղիսիպոսներու եւ Տ. Վրթանէս Վարդապետի տեղ. ներկայացուած երկուստի կանկն լրայէն երեք նոր անդամներու ընտրութեան ձեռնարկուեցաւ Միայն Տ. Մկրտիչ Սըրբազան վերընտրուեցաւ քուէից մեծամասնութեամբ, եւ միւսները համեմատականի մնացին: Յաջորդ նիստը տեղի ունեցաւ Բշ. Մայիս 15ին. համեմատականի մնացածներէն ընտրուեցան Տ. Վրթանէս եւ Տ. Զգօն Վարդապետները, յոյնպէս, Մայիս Դիւանին նոր ընտրութիւն կատարուելով, Ա. Ատենապետ ընտրուեցաւ Տ. Տիրան Վրդ. Բ. Ատենապետ՝ Տ. Սիոն Վրդ. Ա. Ատենապետ՝ Տ. Գաբրիէլ Վրդ. Բ. Ատենապետ՝ Տ. Եղիշէ Արեղայ:

Տնօրէն Ժողովը դուստրուեցաւ տասներեք անգամ, և զբաղեցաւ վանական, մատակարարական, վարչական եւայլ գործերով, մասնաւորաբար նկատի առաւ լիւնուցս 1933 — 1934 տարիչընդանի պիւտնէի նախագիծը, ընդհ. Ժողովոյ յառաջիկայ նիստին ներկայացնելու համար ի վաւերացումն. իբր կրօնական ատեան դուստրուեցաւ եօթը անդամներ եւ զբաղեցաւ ամուսնական եւ ժողովարկուր գործերով:

Իսկ Աւստմանական Խորհուրդը դուստրուեցաւ երեցս. Մայիս 10 ին, 30 ին եւ 31 ին, եւ վերջնական տնօրինութիւններ բրաւ «Սըրբոյ Թարգմանչաց» — Դուրեան Գրական Մրցանակին մասին, որուն կանոնադրութիւնը հրատարակուած է իբր յաւելումս «Սիւնիքի ներկայ թիւ ին»:

Գշ. 2 Մայիս. — Տ. Մուշեղ վրդ. վերագարձաւ հիւանդանոցէն, առողջացած:

Շր. 6 Մայիս. — Աւստրիական հիւպատոս Պ. Հապ երէկ յանկարծամահ եղած ըլլալով, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ Տ. Գեորգ և Տ. Պարգե